

**ZGŁASZANIE NARUSZEŃ PRZEZ SYGNALISTĘ
NOWE PRZEPISY I PROCEDURY
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2
W INOWROCŁAWIU**

Nowe regulacje prawne i wewnętrzne procedury

17 grudnia 2021 r., zarówno w Polsce, jak i innych krajach Unii Europejskiej zaczynają obowiązywać nowe przepisy, przewidujące ochronę osób zgłaszających naruszenia prawa.

Chodzi tu o Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii (dalej jako Dyrektywa) oraz ustawę o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa, która wprowadza regulacje unijne w Polsce (dalej jako Ustawa). Niestety, pomimo zobowiązania państw Unii Europejskiej do wdrożenia postanowień przywołanej wyżej Dyrektywy polska ustawa, która wprowadza regulacje unijne w Polsce, jest na etapie projektu. Wobec czego pracodawcy zobowiązani są stosować bezpośrednio postanowienia Dyrektywy a Państwo jesteście uprawnieni do dokonywania zgłoszeń.

Co to oznacza w praktyce? Nowe regulacje mają na celu umożliwienie dokonania zgłoszenia przez pracowników lub współpracowników naruszenia przepisów w bezpieczny dla zgłaszającego sposób. Pracodawca ma w związku z tym obowiązek wprowadzenia specjalnych dróg (tzw. kanałów) dokonywania zgłoszeń, ochrony tożsamość osoby dokonującej zgłoszenia (tzw. sygnalisty), a także wprowadzone zostają prawne zakazy niekorzystnego traktowania sygnalistów i osób im bliskich.

W związku z nowymi regulacjami w SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 W INOWROCŁAWIU w styczniu 2021r. zostanie wprowadzona:

POLITYKA ZGŁASZANIA NARUSZEŃ I OCHRONY OSÓB DOKONUJĄCYCH ZGŁOSZEŃ - zwaną dalej Procedurą.

Procedura ta będzie w pełni zgodna z wymogami Dyrektywy, jednak będzie poddana modyfikacji niezwłocznie po wejściu w życie polskiej ustawy wdrażającej postanowienia Dyrektywy do polskiego systemu prawnego.

Zgłaszanie naruszeń i ochrona sygnalistów - co to oznacza?

W każdej organizacji (np. szkole, przedszkolu) może dochodzić do różnego rodzaju naruszeń i nieprawidłowości (łamania lub obchodzenia przepisów). Bierność i „przymykanie oka” na zachodzące naruszenia mogą prowadzić do powstania wymiernych szkód majątkowych, skutkować nałożeniem kar finansowych, naruszeniem dobrego imienia i renomy placówki oraz organu prowadzącego, co z kolei może wpływać na destabilizację finansową i organizacyjną placówki, jak również może prowadzić do obniżenia morale całej załogi. Stąd w interesie zarówno dyrekcji, jak i pracowników jest zgłaszanie zaobserwowanych naruszeń.

Najlepszym źródłem informacji o potencjalnych naruszeniach, mających miejsce w zakładzie pracy, są osoby zatrudnione lub współpracujące z tym zakładem pracy, bo to one mają na co dzień możliwość obserwowania tych naruszeń.

Osoby posiadające **uzasadnione podejrzenia**, że doszło lub dojdzie do naruszenia przepisów (sygnaliści) często boją się zgłosić ten fakt pracodawcy, w obawie przed negatywnymi konsekwencjami ze strony przełożonych (np. w postaci rozwiązania umowy, obniżenia wynagrodzenia) oraz współpracowników (potoczne "wytykanie palcami", wykluczenie).

Postanowienia Dyrektywy, polskiej Ustawy (będącej na moment sporządzania niniejszej informacji na etapie projektu) oraz wdrażanej w SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 Procedury mają na celu zachęcenie do zgłaszania naruszeń oraz ograniczenie i przeciwdziałanie negatywnym konsekwencjom, których obawiają się sygnaliści oraz zapewnienie im ochrony.

Dlaczego w SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 W INOWROCŁAWIU wdraża się procedurę z zakresu ochrony sygnalistów?

Ponieważ dbałość o dobro placówki jest obowiązkiem każdej osoby zatrudnionej w Naszej Szkole. Chcemy żeby każda osoba, która chciałaby dokonać zgłoszenia naruszenia wiedziała, że może to zrobić w bezpieczny dla siebie sposób i że zgłoszony przez nią problem nie pozostanie bez reakcji.

Ponieważ "to się opłaca". Dzięki zgłoszeniom dokonywanym przez osoby zatrudnione w Naszej Szkole, dyrekcja będzie miała możliwość szybkiego reagowania i przeciwdziałania zgłoszonym naruszeniom, minimalizując w ten sposób ewentualne szkody i inne negatywne konsekwencje, jakimi mogą skutkować stwierdzone naruszenia. Szybkie i skuteczne reagowanie na naruszenia przyczynia się zatem do eliminowania zjawisk patologicznych i buduje renomę SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2 W INOWROCŁAWIU.

Ponieważ wierzymy, że niezależnie od mogących nas dzielić różnic, wszyscy w SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 kierujemy podobnymi wartościami. Pozwoliłbyś na okradanie lub niszczenie Twojego domu, czy przymknąłbyś na to oko, nie chcąc robić problemu sprawcy? Nie chciałbyś, żeby Twój sąsiad poinformował Cię o włamaniu do Twojego domu, a gdyby to zrobił uznałbyś go za "donosiciela", czy raczej podziękowałbyś mu, że zachował się "jak trzeba"? Dlaczego miałbyś zachować się inaczej w odniesieniu do swojego miejsca pracy, z którego uzyskujesz dochody na utrzymanie siebie i Twojej rodziny? Chciałbyś by Ty i Twoi bliscy byli postrzegani jako osoby uczciwe i godne zaufania? Dlaczego nie miałbyś tego oczekiwać od Twoich współpracowników i miejsca, w którym pracujesz? Kupując, np. materiały budowlane na budowę swojego domu, chciałbyś mieć pewność, że są bezpieczne i spełniają normy jakościowe? Dlaczego miałbyś przymykać oko na niezachowywanie norm bezpieczeństwa i jakości w odniesieniu do produktów i usług stosowanych w Twoim miejscu pracy. **Zakładamy, że na powyższe pytania osoby zatrudnione w Naszej Szkole odpowiedziałyby podobnie i że łączą nas podstawowe wartości, jak uczciwość, zaufanie, dbałość o bezpieczeństwo i wspólne interesy.**

Postanowienia Dyrektywy, polskiej Ustawy (na etapie projektu) oraz wdrażanej w SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 W INOWROCŁAWIU Procedury mają na celu przeciwdziałanie negatywnym konsekwencjom, których obawiają się osoby, które chciałyby dokonać zgłoszenia.

Kto może zgłaszać naruszenia (być sygnalistą)?

Każda osoba, która aktualnie lub w przeszłości pracowała, lub współpracowała ze SZKOŁĄ PODSTAWOWĄ NR 2 W INOWROCŁAWIU, niezależnie od formy zatrudnienia lub współpracy, w tym w szczególności:

- aktualni i byli pracownicy (niezależnie od zajmowanego stanowiska i stażu pracy),
- osoby aktualnie lub w przeszłości zatrudnione na innej podstawie niż umowa o pracę,
- pracownicy tymczasowi (kierowani do pracy w Szkole),
- aktualni i byli stażyści, praktykanci, wolontariusze,
- osoby ubiegające się o zatrudnienie w Szkole, które uzyskały informacje o naruszeniu w trakcie ich rekrutacji,
- przedstawiciele, reprezentanci, pracownicy, współpracownicy przedsiębiorców współpracujący ze Szkołą.

Pełną listę kategorii osób, które mogą skorzystać z wdrożonej w SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 W INOWROCŁAWIU Procedury znajdziesz w jej treści.

Jak jest chroniony sygnalista?

Od momentu dokonania zgłoszenia, jak również w toku czynności wyjaśniających, podjętych na skutek zgłoszenia oraz po zakończeniu całej procedury, **w SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 W INOWROCŁAWIU chronimy tożsamość osoby (dane osobowe), która dokonała zgłoszenia** oraz osoby, która pomogła jej złożyć zgłoszenie. Dostęp do danych zgłaszającego ma wyłącznie osoba odpowiedzialna za przyjmowanie i rozpoznawanie zgłoszeń, która jest zobowiązana do bezwzględnego zachowania ich tajemnicy.

Wprowadza się generalny zakaz podejmowania jakichkolwiek działań odwetowych w stosunku do zgłaszających, tj. jakiegokolwiek niekorzystnego traktowania zgłaszających naruszenia z tego powodu, że dokonali oni zgłoszenia. Dotyczy to również osoby pomagającej w dokonaniu zgłoszenia oraz osoby powiązanej ze zgłaszającym (np. członka rodziny), jeżeli pozostają one zatrudnione w SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 W INOWROCŁAWIU.

Zakazanymi działaniami odwetowymi są między innymi: zwolnienie z pracy, odmowa nawiązania stosunku pracy, obniżenie wynagrodzenia za pracę, wstrzymanie awansu albo pominięcie przy awansowaniu, pominięcie przy przyznawaniu innych niż wynagrodzenie świadczeń związanych z pracą, przeniesienie pracownika na niższe stanowisko pracy, zawieszenie w wykonywaniu obowiązków pracowniczych lub służbowych, niekorzystna zmiana miejsca wykonywania pracy lub rozkładu czasu pracy, negatywna ocena wyników pracy lub negatywna opinia o pracy, czy wstrzymanie szkoleń. Lista takich działań ma charakter przykładowy.

Ochrona ma charakter ustawowy - to nie pracodawca według swojego uznania, a przepisy decydują o tym, komu należna jest ta szczególna ochrona.

Jakie naruszenia może zgłaszać sygnalista?

Zgłaszane naruszenia mogą dotyczyć między innymi naruszenia przepisów z zakresu bezpieczeństwa produktów, zamówień publicznych, kwestii finansowych i podatkowych, różnego rodzaju przestępstw (np. kradzieży, łapownictwa), bezpieczeństwa transportu, ochrony środowiska, ochrony konsumentów, ochrony danych osobowych, zapobiegania praniu brudnych pieniędzy.

Pełny katalog regulacji prawnych, których naruszenia można zgłaszać w ramach wdrożonej w SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 W INOWROCŁAWIU Procedury, został określony w jej treści.

Pamiętaj to, że osoba dokonująca zgłoszenia nie jest w stanie wskazać konkretnych przepisów, nie powoduje nieskuteczności zgłoszenia ani nie pozbawia sygnalisty ochrony.

Gdzie sygnalista może zgłaszać naruszenia?

Sygnalista może dokonywać zgłoszenia naruszeń:

- kanałem wewnętrznym - e-mailem lub pisemnie do powołanego na podstawie wdrożonej w SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 W INOWROCŁAWIU Procedury niezależnego podmiotu, którym jest **obecny Inspektor Ochrony Danych – Adam Mroczek**,
- kanałem zewnętrznym - do wskazanego w Ustawie organu publicznego (głównie Rzecznik Praw Obywatelskich, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów), po dokonaniu zgłoszenia wewnętrznego lub bez wcześniejszego zgłoszenia wewnętrznego,
- w drodze ujawnienia publicznego, czyli np. za pośrednictwem mediów społecznościowych - w ostateczności, jeśli wcześniej dokonano zgłoszenia wewnętrznego lub zewnętrznego i mimo to nie zostały podjęte żadne działania.

Procedura wdrażana w SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 W INOWROCŁAWIU reguluje wyłącznie zasady przyjmowania i rozpatrywania zgłoszeń wewnętrznych. Procedury przyjmowania i rozpatrywania zgłoszeń zewnętrznych określają właściwe organy publiczne. Dopuszczalność ujawnienia publicznego określać będą przepisy Ustawy.

Zgłaszanie naruszeń w SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 W INOWROCŁAWIU

Przygotowując zgłoszenie naruszenia zapoznaj się dokładnie z Procedurą. Będziesz mógł skorzystać z wzoru formularza zgłoszenia, który stanowił będzie załącznik do wdrażanej w SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 W INOWROCŁAWIU Procedury. Jeżeli nie posiadasz wszystkich informacji, wskazanych w formularzu (nie musisz) - przekreśl niewypełniane pola.

Zgłoszenia naruszeń można dokonywać przesyłając wypełniony formularz zgłoszenia do powołanego w SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 W INOWROCŁAWIU w tym celu niezależnego organizacyjnie podmiotu: Adama Mrocza, wysyłając:

- wiadomość e-mail na adres: zgloszenia@amster.eu

lub

- zgłoszenie w formie papierowej na adres:

Adam Mroczek ul. Czamana 6, 88-100 Inowrocław z dopiskiem:
„Poufne - zgłoszenie”

- zgłoszenie w formie ustnej na telefon: +601 215 898
- zgłoszenie ustne poprzez bezpośrednie spotkanie ze zgłaszającym zorganizowane w terminie 7 dni od dnia otrzymania takiego żądania od osoby zgłaszającej.

W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 W INOWROCŁAWIU w ramach wdrożonej procedury nie będzie rozpatrywać się zgłoszeń anonimowych.

Etapy rozpoznawania zgłoszenia

W przypadku dokonania zgłoszenia wewnętrznego w SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 W INOWROCŁAWIU podejmowane będą następujące działania realizowane przez niezależny organizacyjnie podmiot (Adam Mroczek – obecny Inspektor Ochrony Danych) gwarantujący anonimowość zgłaszającemu:

- 1) rejestracja zgłoszenia w rejestrze zgłoszeń, założenie akt zgłoszenia oraz przystąpienie do sporządzenia raportu zgłoszenia,
- 2) wstępna weryfikacja zgłoszenia,
- 3) przekazanie informacji do zgłaszającego z potwierdzeniem przyjęcia zgłoszenia, a w razie potrzeby prośbę o dodatkowe informacje o naruszeniu - w terminie 7 dni od przyjęcia zgłoszenia,
- 4) prowadzenie czynności wyjaśniających odnośnie przedmiotu zgłoszenia,
- 5) przekazanie raportu zgłoszenia do Dyrektora SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2 (poza przypadkami, gdy osobą, której dotyczy zgłoszenie, jest Dyrektor SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2 wówczas raport przekazywany jest do organu prowadzącego – Miasta Inowrocław),
- 6) pisemne ustosunkowanie się Dyrektora SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2 W INOWROCŁAWIU do raportu zgłoszenia.
- 7) przesłanie informacji zwrotnej do osoby dokonującej zgłoszenia o podjętych czynnościach wyjaśniających, ich rezultacie oraz podjętych lub planowanych działaniach następnych i zakończeniu postępowania - w czasie do 3 miesięcy od dnia potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia.

ZAKAZ DOKONYWANIA ZGŁOSZEŃ NIEPRAWDZIWYCH

Zgodnie z projektowaną Ustawą osoba, która dokonała zgłoszenia lub ujawnienia publicznego nieprawdziwych informacji podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Nie należy zatem składać zgłoszeń tylko dla żartu, niepoważnych, na próbę, w celu powielania plotek i nieuzasadnionych domysłów, czy też dla „testowania” przyjętej Procedury.

Pamiętaj jednak, że zgłaszający nie musi „udowodnić”, że jego zgłoszenie jest uzasadnione, jednak dla przyznania ochrony koniecznym jest, że zgłaszający ma uzasadnione podstawy podejrzewać, że doszło do naruszenia, o którym w dobrej wierze powiadomił.